

Aan de Gemeenteraad

Onderwerp:

Rotterdams Onderwijsbeleid: "Gelijke kansen voor elk talent" en "Staat van het Rotterdamse onderwijs 2018".

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

Voor u ligt het Rotterdams Onderwijsbeleid 2019-2022, met als titel "Gelijke Kansen voor Elk Talent", en de Staat van het Rotterdamse Onderwijs 2018. In dit document wordt de voorgenomen uitwerking van het Masterplan Onderwijs: Bouwen voor de Toekomst en het coalitieakkoord "Nieuwe energie voor Rotterdam" beschreven. De voorgenomen uitwerking van beleid op hoofdlijnen is beschreven in zeven thema's. Het betreft geen kant en klaar pakket maatregelen voor vier jaar, maar biedt ruimte voor aanpassing aan ontwikkelingen en maatwerk. Het stuk ligt ter bespreking aan de commissie voor. We nodigen de commissie uit tijdens de bespreking van het beleidsstuk haar input voor verdere uitwerking te geven.

Ter kennisname is bijgevoegd de Staat van het Rotterdamse Onderwijs 2018. De Staat van het Rotterdamse onderwijs wordt jaarlijks uitgebracht en geeft de actuele situatie weer van het onderwijs in Rotterdam: welke ontwikkelingen doen zich voor en welke resultaten worden behaald. Daarnaast bevat de Staat het jaarverslag Leerplicht. De Staat van het Rotterdamse onderwijs 2018 bevat de nulmeting voor de resultaten van het onderwijsbeleid 2019-2022

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/begroting/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

Het Rotterdams Onderwijsbeleid 2019-2022 beschrijft de uitwerking van de kaders voor het onderwijsbeleid, zoals die zijn vastgesteld in:

- het Masterplan Onderwijs: Bouwen voor de Toekomst (vastgesteld door de gemeenteraad in november 2017); en
- het coalitieakkoord "Nieuwe energie voor Rotterdam" (vastgesteld door de gemeenteraad in juli 2018).

Het document beschrijft de voorgenomen uitwerking van beleid in zeven thema's. Per thema wordt in het document beschreven: de uitdaging, richting geven, aanpak 2019-2020. Per thema is ook aangegeven hoe de verdere uitwerking wordt opgepakt.

In 2019 wordt de gemeenteraad in ieder geval op de volgende momenten geïnformeerd over verdere uitwerking per thema:

- overgangsmomenten: uitvoeringsplan (1^e kwartaal)
- burgerschap: aanpak lhbti-acceptatie in het onderwijs (3^e kwartaal)
- leraren: periodieke bijstelling aanpak (2 keer per jaar)
- overgang van onderwijs naar arbeidsmarkt: aanpak Digideal (3^e kwartaal)

Daarnaast worden in 2019 nog de volgende documenten ter bespreking/vaststelling aan de gemeenteraad voorgelegd:

- Gemeentelijke visie aansluiting onderwijs en jeugdhulp (2^e kwartaal)
- Gemeentelijke visie passende kinderopvang (3^e kwartaal)
- Integraal huisvestingsplan (4^e kwartaal)

Ten slotte is de gemeente, in aanvulling op de reguliere planning en control cyclus, verantwoordelijk voor een jaarlijkse rapportage over de voortgang van de zeven thema's en een update van de uitvoering. De rapportage over de voortgang wordt gekoppeld aan de jaarlijkse Staat van het Rotterdamse onderwijs. De voortgangsrapportage kan aanleiding geven tot bijsturing.

Toelichting:

In deze toelichting wordt u onder A. geïnformeerd over het beleidsstuk "Gelijke kansen voor elk talent". Hierin worden de zeven thema's in het onderwijsbeleid kort toegelicht en wordt u geïnformeerd over sturing en begroting. Een toelichting op de Staat van het Rotterdamse onderwijs 2018 vindt u onder B.

A. Gelijke Kansen voor Elk Talent

De afgelopen jaren heeft de gemeente Rotterdam flink geïnvesteerd in onderwijs door middel van programma's als Leren Loont! en Aanval op Uitval. Dankzij de inzet van leraren, pedagogisch medewerkers, schoolleiders, bestuurders en de gemeente, zitten de onderwijsloopbanen van Rotterdamse leerlingen in de lift. Dit blijkt ook uit de Staat van het Rotterdamse onderwijs 2018, die tegelijkertijd met Gelijke Kansen voor Elk Talent aan u wordt voorgelegd.

Ondanks de successen van Leren Loont! is er ruimte voor verbetering, want de kansenongelijkheid in het onderwijs groeit, zo heeft de Inspectie van het Onderwijs geconstateerd. Het vergroten van de kansengelijkheid in het onderwijs staat dan ook centraal in Gelijke Kansen voor Elk Talent, met als beoogd resultaat hogere onderwijsresultaten voor Rotterdamse kinderen en jongeren van 2 tot en met 23 jaar.

Voor het vergroten van de kansengelijkheid in het onderwijs is investeren in overgangsmomenten tussen onderwijssoorten, in de kwaliteit en toegankelijkheid van het onderwijs, in de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt en in brede talentontwikkeling noodzakelijk. Daarnaast wordt geïnvesteerd in de noodzakelijke “randvoorwaarden voor goed onderwijs”, namelijk voldoende en goede leerkrachten en een goede aansluiting tussen onderwijs en jeugdhulp. Een te ontwikkelen Rotterdamse werkwijze democratisch burgerschap ten slotte, draagt bij aan kennis van democratie, aan vorming van normen en waarden en aan integratie.

Het Rotterdamse onderwijsbeleid is tot stand gekomen op basis van een met het onderwijsveld (inclusief kinderopvang) afgesproken proces en werkwijze. Daarbij is het onderwijsveld zowel procesmatig als inhoudelijk betrokken. Ook is over het Rotterdamse onderwijsbeleid gesproken met Ouders010. Het Rotterdamse onderwijsbeleid is gebaseerd op het Masterplan Onderwijs, dat in november 2017 door de gemeenteraad is vastgesteld, en op het coalitieakkoord “Nieuwe energie voor Rotterdam.” Het Masterplan Onderwijs is tot stand gekomen op basis van vele individuele gesprekken, groepsgesprekken, werkbezoeken en evenementen in en met de partners in de stad. Schoolbesturen, leraren, kinderopvangorganisaties, leerlingen en studenten, Ouders010 en ouders, raadsleden, ambtenaren, het bedrijfsleven hebben elk op hun eigen wijze input geleverd voor de totstandkoming. Dit proces is begeleid door een breed samengestelde klankbordgroep, met leden van binnen en buiten het onderwijs.

De thema's in het onderwijsbeleid zijn:

1. Overgangsmomenten in het onderwijs
2. Kwaliteit en toegankelijkheid
3. Aansluiting tussen onderwijs en jeugdhulp
4. Leraren
5. Burgerschap
6. Van onderwijs naar arbeidsmarkt
7. Talentontwikkeling

1. Overgangsmomenten in het onderwijs

In het selectieve Nederlandse onderwijssysteem zijn de verschillende keuze- en overgangsmomenten medebepalend voor schoolsucces. Dat geldt voor alle leerlingen, maar vooral voor kinderen van laagopgeleide ouders. In alle sectoren, van voorschool tot universiteit, zien we dat kinderen van laagopgeleide ouders minder succesvol zijn dan kinderen van hoogopgeleide ouders. Ze zijn in het nadeel op alle overgangsmomenten, maken minder succesvolle keuzes en vallen eerder uit.

Elke overgang kent sectorspecifieke aandachtspunten. Voorbeelden zijn: bij de overgang van voor- en vroegschoolse educatie naar het primair onderwijs is er onvoldoende sprake van een doorgaande leerlijn. Bij de overgang van het primair naar het secundair onderwijs is het schooladvies leidend, waarbij kinderen van laagopgeleide ouders een vijf keer zo grote kans hebben op een lager advies ten opzichte van de Centrale Eindtoetsscore dan kinderen van hoger opgeleide ouders.

Ook blijkt dat deze kinderen in het voortgezet onderwijs vaker afstromen en minder vaak opstromen. Studiekeuze wordt bijvoorbeeld ingegeven door de status van beroepen binnen de eigen groep of door (beeldvorming – ook van ouders - over) de arbeidsomstandigheden. En mbo'ers van wie geen van beide ouders hoogopgeleid is of afkomstig uit gezinnen met een midden- of laag inkomen stromen minder vaak in het hbo in.

Het is onacceptabel dat we het kinderen door knelpunten in de overgangen zo moeilijk maken zich naar hun mogelijkheden te ontwikkelen. We zullen er de komende jaren dan ook alles aan doen om de keuze- en overgangsmomenten te verbeteren en kinderen in hun schoolloopbaan vooruit te helpen. Door stapelen te bevorderen waar zinvol; selectie uit te stellen waar nodig; alternatieve routes en extra keuzemomenten te ontwikkelen waar wenselijk en ruimte binnen en buiten het systeem te verkennen en te benutten. Onorthodoxe maatregelen, die niet eenvoudig te realiseren zullen zijn, maar die nodig zijn om doorbraken te realiseren. We maken bindende sectoroverstijgende afspraken over het delen van informatie en het intensiveren van de samenwerking. Ook maken we afspraken over het beter betrekken van ouders bij de keuze- en overgangsmomenten. We volgen bestaande initiatieven ten behoeve van de verbetering van de keuze- en overstapmomenten en helpen bij de doorontwikkeling, opschaling en effectuering.

2. Kwaliteit en toegankelijkheid

Een belangrijke factor voor het uiteenlopen van onderwijskansen zijn schoolverschillen. De kwaliteit van het Rotterdamse onderwijs is de afgelopen periode verbeterd maar ook in het Rotterdamse onderwijs zijn (grote) kwaliteitsverschillen tussen scholen. Scholen met vergelijkbare leerlingpopulaties bereiken met hun leerlingen niet dezelfde resultaten.

Naast de kwaliteit van scholen is de toegankelijkheid een belangrijke factor voor kansengelijkheid. Dat begint bij de financiële toegankelijkheid van de voorschool. Er zijn signalen dat voor een deel van de ouders de eigen bijdrage voor de voorschool en de administratieve rompslomp voor de bepaling van deze bijdrage een drempel is voor deelname. Ook na de voorschool speelt financiële toegankelijkheid van het onderwijs een rol.

Daarnaast is ook de fysieke toegankelijkheid een belangrijke voorwaarde voor kwalitatief onderwijs. Er is een mismatch tussen vraag en aanbod en het gebouwenbestand voldoet in een aantal opzichten niet aan de eisen van deze tijd. De mismatch is zowel kwantitatief, kwalitatief als geografisch. Voor de verbinding van kinderen met elkaar, met hun buurt en met hun wijk is het van belang dat alle kinderen zoveel mogelijk in de buurt of in hun wijk naar school gaan. De aantrekkelijkheid en leefbaarheid van buurten neemt toe als er goede scholen zijn. Samen met het Rotterdamse onderwijsveld steunt en stimuleert de gemeente de komende beleidsperiode een goede kwaliteitscultuur. Daarvoor worden gemeentelijke middelen voor onderwijsachterstandenbeleid ingezet. Om ervoor te zorgen dat de beste school altijd in de buurt is, is stedelijke herprofilering van het primair onderwijs noodzakelijk. Dit heeft betrekking op de kwaliteit, spreiding en omvang van scholen.

Er worden een kwaliteitskader en kwaliteitsmonitor voor de voorschool ontwikkeld en er worden maatregelen genomen om de financiële toegankelijkheid van de voorschool indien nodig te verbeteren.

3. Aansluiting van het onderwijs en jeugdhulp

De kansen van kinderen zijn mede afhankelijk van een goede aansluiting tussen onderwijs en jeugdhulp. Belemmeringen of vertragingen die ontstaan door zorgbehoefte, cognitieve of lichamelijke beperkingen of doordat een kind een nieuwkomer in Nederland is, moeten worden weggenomen. Er wordt zowel in het passend onderwijs als in de jeugdhulp gewerkt aan een transformatie waarbij meer wordt gedaan aan preventie, het stimuleren van de eigen kracht en het bieden van een laagdrempelig en passend aanbod. We realiseren dit door middel van een passend aanbod van onderwijs, onderwijsondersteuning en jeugdhulp voor alle doelgroepen. Zo creëren we een dekkend onderwijs-zorgaanbod.

Ons uitgangspunt is dat er voor alle kinderen passend en toegankelijk onderwijs is. We spreken in Rotterdam dan ook over leerrecht in plaats van leerplicht. We stellen het kind centraal en zorgen ervoor dat geen enkel kind langer dan drie maanden thuis zit.

In de komende jaren wordt op iedere school een “stevige basis” gecreëerd. Deze bestaat uit passend onderwijs, een goed pedagogisch klimaat en een sterke schoolondersteuningsstructuur. Gemeente en het onderwijsveld werken samen uit welke professionals actief zijn op school, wat zij van elkaar mogen verwachten en hoe zij samenwerken. We maken afspraken over signaleren, preventief handelen en het tijdig doorgeleiden van zorgvragen naar de juiste hulp. Bovenop deze “stevige basis” wordt, indien nodig, maatwerk geboden in de vorm van onderwijszorgarrangementen (OZA), waaronder de leerrechtpilots. Wanneer leerlingen toch verzuimen of uitvallen wordt snel actie ondernomen door inzet van scholen, samenwerkingsverbanden passend onderwijs, het CJG, leerplicht en de taskforce thuiszitters. Op het mbo stimuleren we dat jongeren met een diploma op minimaal mbo-2 niveau de school verlaten. En ten slotte verbeteren we de informatievoorziening aan ouders.

4. Leraren

Goede (voor)scholen hebben vaak een uitstekende schoolleider en een goed team van pedagogisch medewerkers en/of onderwijzend personeel. De afgelopen jaren is er echter een lerarentekort ontstaan dat nu zo groot is dat de kwaliteit van het onderwijs in gevaar dreigt te komen. Het lerarentekort is een landelijk probleem en primair de verantwoordelijkheid van schoolbesturen en kinderopvangorganisaties. Het thema raakt alle leerlingen, diverse sectoren, personeel, opleidingen en de gemeente. Er ligt een gezamenlijke opdracht met een groot maatschappelijk en stedelijk belang.

Het tekort en de ontwikkeling daarvan is niet in alle sectoren even nijpend. De urgentie is het grootst in de voorschoolse sector, het primair onderwijs en het (voortgezet) speciaal onderwijs.

De Rotterdamse aanpak heeft al sinds 2014 als doel de beste leraren naar Rotterdam te halen en in Rotterdam te houden. De lerarenaanpak is daarom tweeledig: enerzijds wordt ingezet op het aanvullen van het lerarentekort, anderzijds willen wij blijven investeren in de huidige leraren van Rotterdam. Dit doen we door middel van de volgende vier actielijnen:

1. Vergroten van de instroom van onderwijzend personeel en studenten.
2. Beperken van de uitstroom van onderwijzend personeel.
3. Professionaliseren en binden aan de stad.
4. Anders organiseren van het onderwijs met als doel duurzame inzetbaarheid van onderwijzend personeel. Het gaat bijvoorbeeld om initiatieven zoals onderwijs voor 10 tot 14-jarigen, experimenteren met brede bevoegdheid en/of teambevoegdheid, of het breder inzetten van personeel bij vormen van unitonderwijs.

5. Burgerschap

Het onderwijs heeft de opdracht om kinderen, jongeren en jongvolwassenen te helpen om weerbare, verantwoordelijke burgers te worden, die staan voor de samenleving waarin ze leven, omdat het hún samenleving is. De waarden van onze samenleving staan onder druk en spanningen in de samenleving zijn ook aanwezig in de klas. Groepen leerlingen en/of hun ouders voelen zich buitengesloten. In de eigen omgeving en op sociale media komen leerlingen niet vanzelfsprekend in aanraking met andere denkbeelden of een ander perspectief op de wereld dan dat van henzelf. Mede daardoor zijn niet alle onderwerpen gemakkelijk bespreekbaar.

We ontwikkelen met scholen, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties een Rotterdamse Werkwijze Democratisch Burgerschap. De werkwijze bestaat uit een gezamenlijk onderschreven doel, uitgangspunten en aanpak. De werkwijze sluit aan op het bestaande burgerschapsonderwijs op scholen en laat ruimte voor eigen invulling; we maken geen mal. De gemeente Rotterdam faciliteert en ondersteunt de werkwijze.

6. Van onderwijs naar arbeidsmarkt

Het uiteindelijke doel van de opleiding en ontwikkeling van kinderen is dat ze zelfredzaam zijn en bijdragen aan de ontwikkeling en economie van onze stad en ons land. We leiden ze op voor de wereld van morgen.

Veel jongeren hebben hun talenten en mogelijke interessegebieden niet in de volle breedte (bewust) verkend en weten niet goed welke competenties goed of minder goed ontwikkeld zijn, laat staan welke kansen er liggen op de arbeidsmarkt. Werkgevers hebben behoefte aan gediplomeerden die snel inzetbaar zijn op de huidige en de ontwikkelende, toekomstige arbeidsmarkt. Die arbeidsmarkt is tegelijkertijd moeilijk voorspelbaar.

Een uitgangspunt in de aanpak is dat Rotterdamse jongeren goed voorbereid zijn op de steeds internationalere arbeidsmarkt. Het stimuleren van doorstroom van jongeren naar hogere opleidingsniveaus in het mbo zorgt ervoor dat jongeren meer perspectieven ontwikkelen.

Het aanbod van beroepsopleidingen speelt idealiter in op de toekomstige arbeidsmarktontwikkeling, zowel in kwalitatieve zin als in kwantitatieve zin. Een ander uitgangspunt is dat Rotterdamse jongeren bewuster kiezen voor een opleiding en een beroepssector. Hiervoor is het belangrijk dat Rotterdamse jongeren een sterke sociaal-emotionele basis ontwikkelen, zodat ze in staat zijn hun talenten, competenties en interesses te ontdekken en bewuste keuzes kunnen maken. Een derde uitgangspunt is dat in Rotterdam jongeren of naar school gaan, of een baan hebben. Insteek is om duurzame uitstroom van jongeren naar werk te realiseren en om instroom in de uitkering te voorkomen. Het vierde uitgangspunt is dat de mbo- en ho-instellingen een flexibel aanbod hebben dat afgestemd is op de regionale behoefte vanuit werkgevers op het gebied van om- en bijscholing. Het flexibele aanbod kan bestaan uit bijvoorbeeld (e-)modules of keuzedelen van het regulier onderwijs, uit vakcertificaten of taalaanbod. De tweejarige praktische hbo-opleidingen die de titel *associate degree* (Ad) opleveren, zullen verder worden uitgebouwd en versterkt.

7. Talentontwikkeling

De uitdaging van het onderwijs is om het talent van ieder kind te herkennen, te ontwikkelen en te benutten. Talent heeft aanmoediging, ondersteuning en ruimte nodig. Het ontwikkelen van een bepaald talent is een uitstekend middel om ook andere vaardigheden te ontwikkelen.

We zien dat veel talent onbenut blijft. Enerzijds zijn er in Rotterdam veel kinderen die het van huis uit zonder veel aanmoediging, ondersteuning en ruimte voor hun talentontwikkeling moeten doen. Er is geen netwerk of de middelen ontbreken. Dit speelt in verschillende delen van Rotterdam en het sterkst in de Childrens Zone op Zuid. De uitdaging is om de kinderen de ervaringen, ruimte, middelen, ondersteuning en aanmoediging te bieden om hun talenten te ontwikkelen, onder meer door cultuureducatie en sport. Anderzijds zijn er de talenten van excellente en hoogbegaafde leerlingen. De ontwikkeling van hun talent is niet alleen van groot belang voor de kinderen en hun ouders, maar ook voor een ambitieuze stad als Rotterdam. Dit talent willen we behouden en stimuleren.

In het kader van NPRZ ontwikkelt de gemeente, mede dankzij de inzet van rijksmiddelen uit de regiodeal, in samenwerking met onderwijsinstellingen en andere partners een samenhangend aanbod op het gebied van dagprogrammering, te beginnen in de Childrens Zone. Met het onderwijs en partijen als naschoolse opvang, culturele organisaties, huiswerkbegeleiding, sport en bedrijven stimuleren we op deze manier talentontwikkeling en betere onderwijsresultaten in die wijken waar dat het hardst nodig is.

Inzet op kansengelijkheid en talentontwikkeling betekent ook het ontplooiën van de talenten van excellente en hoogbegaafde leerlingen. Het is onze ambitie ook dit Rotterdamse talent te behouden en te stimuleren. Projecten en programma's voor excellente en hoogbegaafde leerlingen spelen daar een belangrijke rol bij. Met behulp van het schoolontwikkelingsbudget kunnen schoolbesturen en hun scholen programma's voor excellente en hoogbegaafde leerlingen opzetten of uitbreiden.

Sturing

Het document beschrijft geen kant en klaar pakket maatregelen voor vier jaar maar biedt ruimte voor tussentijdse ontwikkelingen en maatwerk. We nodigen onze partners ook graag uit tussentijds voorstellen te doen voor (onorthodoxe) nieuwe maatregelen voor de verschillende sectoren en thema's. De gemeente is verantwoordelijk voor een jaarlijkse rapportage over de voortgang van de zeven thema's en een update van de uitvoeringsparagrafen. In totaal zijn 15 te behalen resultaten gedefinieerd, waaronder het collegegetarget en de subtargets voor onderwijs.

Collegegetarget: Meer kinderen/jongeren bereiken in deze collegeperiode een hoger onderwijsniveau; met subtargets:

- Het percentage 3-jarige doelgroeppeuters dat gebruik maakt van het extra aanbod 'spelen en leren' blijft minimaal gelijk (89%)
- De score op de referentieniveaus in het primair onderwijs stijgt: Het aantal Rotterdamse basisschoolleerlingen op het streefniveau van de referentieniveaus stijgt in 2021 naar het landelijk gemiddelde van 2017; dat wil zeggen:
  - voor taal: stijging van 54,9% naar 56,9%
  - voor lezen: stijging van 60,9% naar 67,4%
  - voor rekenen: stijging van 34,8% naar 37,8%
- Het percentage leerlingen in het derde leerjaar van het vo dat zit op het niveau van het advies van de basisschool of hoger stijgt van 77% in 2017 naar 80% in 2021.
- Het aandeel Rotterdammers dat de beroepsbegeleidende leerweg (bbi) volgt aan een Rotterdamse mbo-instelling stijgt van 13,5% in 2017 naar 18,0% in 2021.

De rapportage over de voortgang wordt gekoppeld aan de jaarlijkse Staat van het Rotterdamse onderwijs. De voortgangsrapportage kan aanleiding zijn tot bijsturing. Ook voortschrijdend inzicht of nieuwe ontwikkelingen kunnen hiertoe leiden.

Het Rotterdamse onderwijsveld en de gemeente werken de komende jaren binnen *Gelijke Kansen voor Elk Talent* op de zeven thema's intensief samen. Per thema is in het beleidsdocument aangegeven hoe de verdere uitwerking met het veld wordt vormgegeven. Besluitvorming over de zeven thema's vindt plaats in de vijf sectorkamers (jonge kind, primair onderwijs, voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs en hoger onderwijs). Intersectoraal overleg wordt periodiek georganiseerd.

Begroting

Rotterdam heeft in de afgelopen jaren fors geïnvesteerd in het onderwijs en blijft dat, conform de door de gemeenteraad vastgestelde begroting, doen. Binnen de begroting stellen wij voor de komende periode extra middelen beschikbaar voor het thema "leraren" en "burgerschap".

In onderstaande tabel staan per thema de budgetten die door de gemeente beschikbaar worden gesteld. Op een aantal thema's zal nog aanvullende financiering worden gezocht. Deze middelen, andere middelen van derden en overige gemeentelijke budgetten zijn in onderstaand overzicht niet opgenomen.

Ook de onderwijshuisvestingsmiddelen zijn in deze begroting niet opgenomen. De bedragen die zijn weergegeven zijn inclusief bijdragen aan gemeentelijke diensten voor het uitvoeren van programma's als Lekker Fit! en Ieder Kind een Instrument, omdat deze diensten in natura aan scholen worden verstrekt.¹

	2019	2020	2021	2022
Thema 1. Overgangsmomenten	250.000	600.000	600.000	600.000
Thema 2. Kwaliteit en toegankelijkheid	47.871.000	65.590.000	65.590.000	65.590.000
- waarvan vve	39.400.000	45.400.000	45.400.000	45.400.000
Thema 3. Onderwijs en jeugdhulp	*	*	*	*
Thema 4. Leraren	7.750.000	6.636.000	6.636.000	6.636.000
Thema 5. Burgerschap	448.000	1.075.000	1.075.000	1.075.000
Thema 6. Arbeidsmarkt	875.000	2.099.000	2.099.000	2.099.000
Thema 7. Talentontwikkeling: dagprogrammering	16.281.000	18.031.000	18.031.000	18.031.000
Overig Onderwijsbeleid	25.460.000	23.081.000	23.081.000	23.081.000
Leren Loont!	17.783.000			
Eindtotaal	116.718.000	117.112.000	117.112.000	117.112.000

* De bedragen voor aansluiting onderwijs en jeugdhulp vallen onder de begroting van taakveld Maatwerkdienstverlening 18-

N.B. Voor 2019: overgangsmomenten, burgerschap en arbeidsmarkt zijn budgetten die ingaan vanaf 2^e helft 2019 (1^e helft schooljaar 2019/2020). De overige budgetten beslaan heel 2019.

In januari 2019 wordt de subsidieregulering onderwijsbeleid 2019-2020 opgeleverd, die een kader biedt voor de verdeling van gemeentelijke middelen en die voorziet in een professioneel handelings- en gedragskader voor aanvragen, uitvoering, en verantwoording. De subsidieregulering wordt in een vergadering van het college in februari 2019 vastgesteld.

B. De Staat van het Rotterdamse Onderwijs 2018

De Staat van het Rotterdams Onderwijs 2018 geeft de actuele situatie weer van het onderwijs in Rotterdam. In de Staat wordt gerapporteerd over schooljaar 2017-2018 en daarmee over de resultaten van het laatste jaar van het programma Leren Loont! Verder zijn in de Staat de collegesubtargets voor onderwijs opgenomen en de nulmeting van de indicatoren van het nieuwe onderwijsbeleid. De voorliggende Staat zal de laatste zijn in de huidige vorm. In het vervolg zal de Staat als bijlage bij de halfjaarlijkse voortgangsrapportage over het onderwijsbeleid 2019-2022 verschijnen en bestaan uit tabellen en grafieken met een korte toelichtende tekst.

Enkele trends en opvallende zaken:

Algemeen

¹ De begroting is opgenomen onder voorbehoud van een gelijke bijdrage vanuit het Rijk in het kader van onderwijsachterstandenbeleid. In 2019 wordt een nieuwe systematiek ingevoerd, die kan leiden tot schommelingen van maximaal 5% jaarlijks.

- De prestaties van leerlingen in primair onderwijs verbeteren licht en groeien nog iets naar het landelijk gemiddelde. De resultaten in het voortgezet onderwijs verbeteren ook licht en zijn in veel gevallen vergelijkbaar met de landelijke cijfers.
- Bij alle sectoren dreigt een tekort (voorschoolse sector) of neemt het tekort aan personeel (leerkrachten en docenten) toe.

Voor- en vroegschool

- 72 procent van de twee- en driejarige doelgroepkinderen (kinderen met een risico op een taal- of ontwikkelingsachterstand) zit in de voorschool.

Primair onderwijs

- In vergelijking met de landelijke cijfers leidt in Rotterdam en in de G4 een hogere uitslag op de eindtoets relatief vaak tot een heroverwogen schooladvies.
- Het aantal zeer zwakke basisscholen is gestegen van één in 2017 naar drie in 2018. In de G4 en in Nederland als geheel is een vergelijkbare stijging van het aantal zeer zwakke scholen te zien.

Voortgezet onderwijs

- Het aandeel opstomers (leerlingen in leerjaar drie van het voortgezet onderwijs die op een hoger niveau onderwijs volgen dan het advies van de basisschool) in Rotterdam is hoger dan in G4 of landelijk, ongeacht het opleidingsniveau van de ouders. Het aandeel afstromers (leerlingen in leerjaar drie van het voortgezet onderwijs die op een lager niveau onderwijs volgen dan het advies van de basisschool) in Rotterdam is vergelijkbaar met de landelijke cijfers, maar hoger vergeleken met G4, ongeacht het opleidingsniveau van de ouders.
- Het aantal afdelingen in het Rotterdamse voortgezet onderwijs dat onder de norm van de Inspectie van het Onderwijs presteert is het afgelopen jaar verder gedaald tot twee.

Middelbaar beroepsonderwijs

- Het aandeel in Rotterdam woonachtige deelnemers van de beroepsbegeleidende leerweg (bbl) groeit voor het eerst sinds jaren enigszins ten opzichte van de beroepsopleidende leerweg (bol).
- De Inspectie van het Onderwijs heeft in 2017 bij vier van de zeven instellingen een of meer opleidingen met een onvoldoende beoordeeld.

Hoger onderwijs (hoger beroepsonderwijs (hbo) en wetenschappelijk onderwijs (wo))

- De tevredenheid van studenten over de Rotterdamse instellingen voor hoger onderwijs is ruim voldoende.
- De uitval in het hbo in Rotterdam is tamelijk constant en verschilt naar vooropleiding. Deze is het hoogst bij mbo'ers: 22 procent, voor havisten en vwo'ers is dat 13 respectievelijk 10 procent. De uitval van vwo'ers in bacheloropleidingen bij de EUR ligt mede door een andere definitie lager dan in het hbo, namelijk op 2,5 procent.
- De opleidingssector met de meeste studenten is economie; de belangstelling voor techniek en gezondheidszorg neemt toe.

Jeugdwerk Levenslang

- Het aantal vrijwilligers van de jeugdwerkers op basis van financiële en persoonlijke motieven is toegenomen van 275 naar 300.
- De doelstelling van de Tweede Kamer is uitdrukkelijk het aantal de leeftijd van 16 procent van de startende van 2014 te realiseren in het nabije. Om de kwaliteit van de jeugdwerk te verbeteren in 2014 zijn de instellingen met het 10 bewijs en te het uitbreiden van de dienstverlening, met een uitbreidingsplan van 10 procent in het jaar 2014-2015 naar 20 procent in de jaren 2016-2017.

Financiële en juridische ondersteuning jeugdwerkers

De financiering van het jeugdwerk blijft onder de huidige wet de door de gemeenten vastgestelde begroting. De financiële ondersteuning van de jeugdwerkers en andere vrijwilligers worden ondersteund in de andere wetten onder de 2014-2017.

Er zijn geen financiële ondersteuning.

De wetgever

W. J. B. R. van der Zand

Rijkswettelijk Medewerker van Rotterdam

De Kamer

J. van der Zand

Bijlagen

- Bijlage 1: Geef de wetten voor het jeugdwerk
- Bijlage 2: Wet van het jeugdwerk (2014-2017)